Для чого потрібна історична пам'ять

Олександра Козорог

Заняття присвячене обговоренню пам’яті про минуле та поняттю історичної пам’яті. В результаті інтенсивної роботи з віртуальною виставкою та документальним фільмом учні зможуть висловитися з приводу важливості історичної пам’яті, сформувати власне бачення можливих шляхів розв’язання проблеми збереження пам’яті про Бабин Яр. Складає єдиний модуль з іншими трьома заняттями - див. зв'язок з іншими заняттями.

Мета:
спонукати до роздумів про ставлення до пам’яті як такої і пам’яті про Бабин Яр зокрема.

Очікувані результати:
після цього заняття учні зможуть:
• пояснити, для чого потрібна історична пам’ять;
• підібрати приклади зображень, які підтверджують важливість збереження пам’яті про минуле;
• аргументовано пояснювати взаємозалежність минулого та збереження пам’яті про нього – із майбутнім;
• сформувати власне бачення можливих шляхів розв’язання проблеми збереження пам’яті про Бабин Яр.

Тривалість: 45 хвилин.

Формат: урок, виховна година, вправа.

Необхідні матеріали:
мультимедійне обладнання (інтерактивна дошка, проектор, комп’ютер, динаміки), доступ до інтернету, доступ до виставки «Бабин Яр: пам’ять на тлі історії» та документального фільму "Бабин Яр у пошуках пам'яті", роздатковий матеріал.

План заходу

Крок 1. Вправа "Від слів до діла"

Спочатку розкладіть по колу картки з висловлюваннями відомих людей (додаток 1). Підготуйте три екземпляри карток, щоб учні могли обирати, а також декілька порожніх карток (якщо жодне висловлювання не подобається, учень може написати своє). Попросіть кожного учня вибрати вислів, який йому найбільше імпонує.

Крок 2. Обговорення у малих групах

Запропонуйте учням знайти тих, хто також обрав подібний вислів. В утворених парах/групах

учасники мають визначити, як вони розуміють цей вислів і чим він їм імпонує.

Крок 3. Робота з віртуальною виставкою

Запропонуйте учасникам знайти для «свого» афоризму місце на стендах виставки «Бабин Яр: пам’ять на тлі історії» та пояснити свій вибір.

Крок 4. Робота з документальним фільмом

Перегляньте відеосюжет із документального фільму «Бабин Яр у пошуках пам’яті» (додаток 2). Попросіть учнів визначити ключову спільну думку озвучених у сюжеті висловлювань, а також дати відповідь на запитання: яка проблема найбільше хвилює авторів сюжету?

Крок 5. Дерево рішень

Об’єднайте учнів у групи. Попросіть їх запропонувати можливі шляхи вирішення цієї проблеми, використовуючи метод "Дерево рішень".

Крок 6. Підсумкова рефлексія

Проведіть підсумкову рефлексію, попросіть учнів завершити речення нижче.

Речення для завершення:

- Найцікавішим для мене сьогодні було…
- Я б хотів (хотіла) дізнатися більше про…
- Я замислився (замислилась) над тим, що…

Додаток 1

ВИСЛОВИ ДЛЯ КАРТОК

1. «Є спогади, які не захочеш віддати навіть за скарб. Адже вони дорожчі. Вони – дорогоцінні камені пам’яті» (Вілкі Коллінз «Місячний камінь»).
2. «Пам’ять – це мідна дошка, вкрита буквами, які час непомітно згладжує, якщо іноді не відновлювати їх різцем» (Джон Локк).
3. «Голова без пам’яті – все одно що фортеця без гарнізону» (Наполеон I).
4. «Якщо втрачаєш інтерес до всього, то втрачаєш і пам’ять» (Йоганн Вольфганг Гете).
5. «Пам’ять слабшає, якщо її не тренувати» (Марк Туллій Цицерон).
6. «Пам’ятати – це все одно що розуміти, а чим більше розумієш, тим більше бачиш гарного» (Максим Горький).
7. «Хто звик брехати, тому завжди треба з собою носити великий короб пам’яті, щоб одну й ту саму брехню не переінакшити» (Микола Новиков).
8. «Пам’ять – це складна річ, родичка правди, але не її близнюк» (З серіалу «Мислити як злочинець» («Criminal minds»)).
9. «Страх відбирає пам’ять» (Фукідід).
10. «Вірна і діяльна пам’ять подвоює життя» (Оноре Габріель Мірабо).
11. «Хто не пам’ятає, того покарає майбутнє» (теза з німецької поштівки).
12. «Якщо людина не любить хоча б зрідка дивитися на старі фотографії своїх батьків, не цінує пам’ять про них, залишену в саду, який вони обробляли, в речах, які їм належали, отже, вона не любить їх. Якщо людина не любить старі будинки, старі вулиці, нехай навіть і поганенькі, отже, у неї немає любові до свого міста. Якщо людина байдужа до пам’ятників історії своєї країни, отже, вона байдужа до своєї країни» (Дмитро Лихачов).

(Джерело:)

Додаток 2

ВІДЕОСЮЖЕТ ІЗ ФІЛЬМУ "БАБИН ЯР У ПОШУКАХ ПАМ’ЯТІ"

Відеосюжет із фільму "Бабин Яр у пошуках пам’яті" - таймінг 35:53 – 37:25 (починається з розмови Анни Ленчовської про те, чому важливо пам’ятати про минуле).

Посилання на відео:
https://www.youtube.com/watch?v=VabebJW6xVI

(Джерело: Документальний фільм "Бабин Яр у пошуках пам’яті")